

Asia

Epäviralliset videokonferenssit opetus-, kulttuuri- ja nuorisoministerikokoonpanoilla 18.-19.5.2020

Kokous

Koulutus-, nuoriso- ja kulttuurineuvosto 18.05.2020 - 19.05.2020

Kevään EYCS-neuvoston peruunnuttua koronakriisin johdosta kokoonnuttiin epävirallisen videokonferenssin muodossa. Kerta oli kevään aikana opetusministereille kolmas, kulttuuriministereille toinen ja nuorisoministereille ensimmäinen. Urheiluministerikokoonpanossa kokoonnutaan 2.6.

Opetusministerit: keskityttiin COVID-19 –kriisin aiheuttamiin haasteisiin mm. liikkuvuuden, valmistumisen, koulutukseen haun ja seuraavan kouluvuoden aloittamisen suhteen. Kokouksessa pohdittiin myös, kuinka jäsenmaiden yhteistyö voisi helpottaa liikkuvuuden jatkuvuutta. Lisäksi keskusteltiin koulujen avaamisesta ja turvallisuuteen liittyvistä näkökohdista. Puheenjohtaja veti myös yhteen jäsenmaiden toimet asteittaisista koulujen ja oppilaitosten avaamisista. Komissio korosti osaltaan päivitettävien taitoagendan, digitaalisen oppimisen agendan ja eurooppalaisen koulutusalueen merkityksellisyyttä uudessa tilanteessa. Suomi korosti että investoinnit koulutukseen ovat paras keino EU-tasolla kriisistä toipumiseen.

Kulttuuriministerit: keskityttiin tuleviin toimiin ja koronakriisin jälkeiseen aikaan. Jäsenvaltiot ovat siirtymässä rajoituksista höllennyksiin, mutta kriisin seuraukset ovat vasta alkamassa realisoitua. Komissio on perustanut kaksi yhteistyöalustaa, toisen jäsenvaltioille ja toisen kulttuuri- ja luovien alojen toimijoille. Rahoitusohjelmia hyödynnetään, minkä merkitystä myös jäsenvaltiot korostivat. Kaikissa jäsenvaltioissa kulttuurialan palveluita ja tapahtumia on alettu jo avata tai niiden avaamista suunnitellaan kesän aikana turvallisuus huomioiden. Useat jäsenvaltiot ovat myös osoittaneet kulttuuri- ja av-sektoreille erilaisia tukia. Suomi korosti kulttuurin olevan tehokas rokote yhteiskunnan resilienssin tukemiseksi.

Nuorisoministerit: kokouksen tarkoituksena oli keskittyä nuorisoon liittyviin kysymyksiin erityisesti liikkuvuuden, nuoriso-ohjelmien ja –toimintojen sekä palveluiden saavutettavuuden, työllisyyden ja päätöksenteon näkökulmasta. Puheenjohtajamaan mukaan kriisi on osoittanut digitaitojen ja onlinepalvelujen sekä näitä koskevien taitojen merkityksen; piti tärkeänä turvata myös jatkossa nuorisojärjestöjen rahoitus sekä mahdollisuus koulutukseen ja työhön. Jäsenmaiden mukaan koronapandemialla on ollut

huomattava vaikutus nuorten elämään ja nuorten tilanteen huomioiminen on keskeinen kysymys kaikissa jäsenvaltioissa. Keskeisiä kysymykset liittyvät mm rahoitusohjelmien toimeenpanoon ja virtuaalisiin osallistumismuotoihin. Suomen mukaan nuoret ovat siirtyneet online-välineiden käyttöön, mikä on lisännyt digitaalisten taitojen ja kriittisen ajattelun merkitystä; nuoret tulee huomioida komission tulevassa digitaalisen koulutuksen työsuunnitelmassa ja yleisesti toipumistoimien valmistelussa.

Tulevan puheenjohtajamaan Saksan suunnitelmat muuttuivat pandemian myötä. Keskeinen läpileikkaava teema on kriisistä toipuminen ja entistä vahvempi ja yhtenäisempi Eurooppa heijast

Opetusministerit 18.5. (Koponen/EUE)

Opetusministereiden kolmas korona-videoneuvottelu puheenjohdettiin Zagrebista. Suomesta kokoukseen osallistui **opetusministeri Li Andersson**. Kokous oli jatkoa kahdelle ensimmäiselle videokokoukselle ja sen tarkoituksena oli keskittyä COVID-19 –kriisin aiheuttamiin haasteisiin mm. liikkuvuuden, valmistumisen, koulutukseen haun ja seuraavan kouluvuoden aloittamisen suhteen. Kokouksessa pohdittiin myös, kuinka jäsenmaiden yhteistyö voisi helpottaa liikkuvuuden jatkuvuutta. Lisäksi keskusteltiin koulujen avaamisesta ja turvallisuuteen liittyvistä näkökohdista. Kokouksen lopussa tuleva pj-maa Saksa esitteli tulevan kuuden kuukauden ohjelmansa.

Puheenjohtajan johdolla on päivitetty COVID 19 –kriisin koulutustoimia koskevaa taulukkoa, joka on koettu jäsenmaissa hyödylliseksi työkaluksi. Kokouksen aluksi puheenjohtaja esitteli yhteenvetonsa viimeaikaisista jäsenmaissa tehdyistä toimista. Suurin osa jäsenmaista on päättänyt asteittaisesta koulujen avaamisesta loppulukukaudeksi. Suurin osa jäsenmaista on priorisoinut ennen kaikkea peruskoulujen avautumista. Kahdeksan jäsenmaata ovat avanneet kouluja erityisen tuen oppilaille. Kaikissa maissa on annettu ohjeistus koulujen avautumista koskien ja kaikissa jäsenmaissa nämä annettu ministeriöiden ja terveysviranomaisten toimesta. Korkeakouluinstituutiot jatkavat suurimmassa osassa jäsenmaissa etäopetusta. Kaikki jäsenmaat antavat korkea-asteen opiskelijoille mahdollisuuden päättää lukukauden, tämä tapahtuu erilaisin toimin mm. pidentämällä opetusta kesäkuukausille. Pääsykokeita voidaan suorittaa digitaalisin keinoin tai pienissä ryhmissä. Joissain jäsenmaissa ulkomaisille opiskelijoille ensimmäinen lukukausi järjestetään etänä. Yleensä korkeakouluinstituutiot kaikissa jäsenmaissa päättävät itsenäisesti toimistaan.

Komissio kiitti puheenjohtajamaata aktiivisesta vastaamisesta COVID-19-kriisin aiheuttamiin haasteisiin koulutussektorilla ja kertoi päivitetyn taitoagendan, päivitetyn digitaalisen oppimisen toimintasuunnitelman ja eurooppalaista koulutusalutta koskevan esityksen valmisteluista. Päivitetty taitoagenda on nyt tärkeämpi kuin koskaan, erityisesti terveyssektorilla. Kriisi on tuonut suuria muutoksia myös työllisyysmarkkinoille, mm. nuorisotyöttömyys on korkeampaa nyt kuin koskaan. Tarvitaan taitoja, jotka vastaavat työmarkkinoiden tarpeisiin, Eurooppa tarvitsee taitovallankumouksen ja tätä nyt komissiossa valmistellaan, tosin talouden muutoksen laajuudesta ei ole vielä tietoa, joten haaste on todellinen. Digitaalisen oppimisen toimintasuunnitelma oleellinen nyt kun koulut on ollut suljettuna ympäri Eurooppaa, digitaalisesta oppimisesta on tulossa normi. Digitaalisen oppimisen seuranta täytyy kuitenkin vahvistaa. Eurooppalainen koulutusalue ja sitä koskeva esitys tähtää koulutusalueen realisoimiseen vuoteen 2025 mennessä, tätä varten tarvitaan syvempää eurooppalaisten koulutusjärjestelmien tuntemusta ja komissio lanseeraa siksi julkisen kuulemisen, jotta jäsenmaat ja sidosryhmät saadaan tähän työhön mukaan. On erityisen tärkeää, että oppimiseen liittyvä liikkuvuus turvataan tulevaisuudessa, se kohtaa nyt haasteita.

Komissio kutsui jäsenmaita yhteistyöhön ja kiitti puheenjohtajaa aktiivisista toimista. Kerrottiin komission oppimisalustoja koskevasta työstä ja kertoi, että niiden puitteissa on jo keskusteltu mm. tutkintojen tunnustamisesta sekä heikommassa asemassa olevien oppijoiden asemasta. On tärkeää kiinnittää huomiota ennen kaikkea erityistä tukea saavien oppilaiden asemaan, ketään ei saa jättää jälkeen ja kukaan ei saa jättää koulutusta kesken kriisin seurauksena. Tästä on pidettävä kiinni, tavoitteemme on yhteinen. Tarvitaan joustavuutta, jotta opiskelijoiden siirtyminen seuraavalle lukukaudelle turvataan. Tämä koskee myös korkeakoulutusta. Komissio on koonnut yhteenvetoa opiskelijoiden tilanteesta ja toimii tässä yhteistyössä jäsenmaiden kanssa. Komissio korosti tutkintojen tunnustamisen merkitystä, jotta opintojen jatkuvuus taataan, nyt on viimeistään se aika, jolloin tutkintojen tunnustamisesta on tehtävät todellista konkretiaa. Komissio valmistelee aloitetta koskien oppijoiden perustaitoja, tämä toteutettaisiin Erasmus-ohjelman puitteissa. Komissio korosti myös ohjelman puitteissa lanseerattavaa etäoppimista koskevaa aloitetta, joka kohdennetaan kouluihin, jotka ovat eniten kärsineet kriisistä.

Jäsenvaltioiden puheenvuoroista kävi ilmi, että suurimmassa osassa jäsenmaita koulujen asteittainen avaaminen on aloitettu kevään aikana. Tätä pidettiin tärkeänä, sillä oppijoiden pääsy seuraaville asteille täytyy turvata, tämä koskee myös kansainvälisiä oppijoita. Tarvitaan joustoa ja joustavia toimia. Samaan aikaan korostettiin, että joustavuus ei tarkoita vähempää laatua. Korostettiin koulujen avautumisessa olevan kysymys myös sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta.

Suurin osa jäsenmaista keskittyi kertaamaan koulutussektorilla tehtyjä toimia koulujen avautumisen suhteen. Vain muutama jäsenmaa, mukaan lukien Suomi, korostivat koulutukseen investoimiseen merkitystä EU:n toipumisessa akuutista kriisistä. Tämä viesti on erityisen merkittävä juuri nyt kun Euroopan komission johdolla valmistellaan tulevaa EU:n toipumissuunnitelmaa. Pyydettiin komissiota ottamaan koulutus merkittäväksi osaksi tulevaa toipumissuunnitelmaa ja korostettiin koulutuksen roolin kasvattamista myös tulevassa rahoituskehityksessä.

Useat ministerit korostivat myös julkisen keskustelun koulujen avaamisen ympärillä olleen hyvin polarisoitunutta, todettiin tämän olevan usealle jäsenmaalle yhteinen haaste. Useissa jäsenmaissa on lanseerattu mittavia terveyskampanjoita samanaikaisesti koulujen avautumisen kanssa, oppilaiden ja henkilöstön turvallisuus on etusijalla. Tilanne syksyn tullen herätti pohdintaa, monessa jäsenmaassa on pyritty varautumaan fyysisen ja etäopiskelun vuorotteluun. Osa jäsenmaista nosti esiin oppimiseen liittyvän liikkuvuuden, Erasmus-ohjelman ja kannusti korkeakouluja joustavuuteen, jotta opiskelijat saavat liikkuvuusjaksonsa suoritettua loppuun.

Ministeri Li Andersson kävi puheenvuorossaan läpi koulujen avautumista myös Suomessa. Varhaiskasvatus ja peruskoulut avautuivat 14.5. ja osallistumisaste ensimmäisellä viikolla oli lähes 90 prosenttia. Koulujen avaaminen oli haasteistaan huolimatta tarpeellista niin oppimisen kuin sosiaalisen koheesion näkökulmasta. Ministeri Andersson korosti Suomen puheenvuorossa myös, että investoinnit koulutukseen ovat paras keino EU-tasolla kriisistä toipumiseen. EU-tasolla tarvitaan yhteisiä toimia rajojen yli. On tärkeää kysyä, mikä on koulutuksen uusi normaali toimintamalli tulevaisuudessa. Hybridimalli, jossa fyysinen ja etäopetus vaihtelee voi hyvinkin olla realiteetti opiskelijoillemme ensi syksystä alkaen. Tämä malli mahdollistaa uusien innovatiivisten opetus- ja oppimismahdollisuuksien käyttöönoton rajojen yli. Tämä viesti on erityisen merkittävä juuri nyt kun Euroopan komission johdolla valmistellaan tulevaa EU:n toipumissuunnitelmaa.

Tuleva pj-maa Saksa esitteli tulevan kuuden kuukauden ohjelmansa. Koronavirustilanne aiheuttaa konkreettisia haasteita ohjelman läpiviennille. Tarkoituksena on kuitenkin tehdä EU:sta vahvempi kuin se oli ennen kriisiä eli aktiivinen kriisinhallinta on Saksan näköpiirissä. Saksa korostaa koulutuksen ja tutkimuksen roolia resilientin Euroopan rakentamisessa. Pääaiheina koulutus- ja tutkimussektoreilla digitaalinen koulutus, tutkimuksen vahvistaminen, dynaaminen eurooppalainen tutkimusalue, tekninen itsenäisyys ja green deal. Koulutussektorilla Saksa tulee keskittymään digitaalisen koulutuksen

tukemiseen, tämä koskee myös ammatillista koulutusta. Ammatillisen koulutuksen roolin edistäminen Euroopassa tulee olemaan toinen pääaihe koulutussektorilla. Yhteistyö korkeakoulutuksessa kolmas aihe, joka tapahtuu päätelmien kautta (eurooppalaiset yliopistot). Neljänneksi Saksa aikoo jatkaa Erasmus+-ohjelmaneuvoitteluja Euroopan parlamentin kanssa ja lisäksi edistää eurooppalaista koulutusalueita. 16.-17.9. epävirallinen opetusministerikokous. EYCS-neuvosto marras- joulukuun vaihteessa.

Kulttuuriministerit 19.5. (Sulander/EUE)

Kroatian puheenjohtajuuskauden toinen epävirallinen kulttuuriministerikokous järjestettiin neuvoston korvaavana kokouksena 19.5.2020. Suomea kokouksessa edusti **valtiosihteeri Tuomo Puumala**.

Puheenjohtajamaa totesi kokouksen aluksi, että tarkoituksena on keskittyä tuleviin toimiin ja koronakriisin jälkeiseen aikaan. Jäsenvaltiot ovat siirtymässä rajoituksista höllennyksiin, mutta kriisin seuraukset ovat vasta alkamassa realisoitua. Ministereiltä toivottiin aktiivista keskustelua siitä, miten jäsenvaltiot voivat tukea kulttuuri- ja luovien alojen sektoria sekä AV-alaa.

Komissio kiitti puheenjohtajaa hyvästä työstä ja erityisesti 26 jäsenvaltion yhteisen julkilausuman valmistelusta edellisen videokokouksen keskusteluihin perustuen. Huhtikuun videokokouksen jälkeen komissio on perustanut kaksi yhteistyöalustaa, toisen jäsenvaltioille ja toisen kulttuuri- ja luovien alojen toimijoille. Luova Eurooppa –ohjelmasta on tarkoitus avata haku esittäville taiteille ja kirjallisuudelle, mikä lisäksi komissaari Bretonin ja investointirahaston kanssa yhteistyössä on tarkoitus tarjota uusia käyttömahdollisuuksia takausvälineen käytössä (Cultural and Creative Sector Guarantee Facility). Myös Erasmus+ -ohjelmasta on tarkoitus rahoittaa taitojen ja etenkin digitaitojen kehittämistä yhteistyössä kansallisten toimistojen kanssa (100 milj. euroa). Uusi tekijänoikeus- ja audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva lainsäädäntö tarjoavat puitteet median tukemiseksi ja medialukutaidon kehittämiseksi.

Pitkätähitimen toimissa Luova Eurooppa tulee olemaan tärkein rahoituskanava kulttuurisektorille. Kriisi mahdollistaa sen uudelleenarvioinnin ja uudet soveltamiskäytännöt (esim. omavastuuosuuden tarkastelu, fyysisen ja virtuaalisen liikkuvuuden lisääminen), mutta tehokas käyttö edellyttää jäsenvaltioilta edistymistä MFF-päätöksenteossa. Myös muut rahoitusvälineet ovat tärkeitä, etenkin rakennerahastot ja Horisontti. Yhteistyötä turismisektorin kanssa tulisi lisätä ja kehittää.

Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa kävi ilmi, että lähes kaikissa jäsenvaltioissa kulttuurialan palveluita ja tapahtumia on alettu jo avata tai niiden avaamista suunnitellaan kesän aikana turvallisuus huomioiden. Useat jäsenvaltiot ovat myös osoittaneet kulttuuri- ja av-sektoreille erilaisia tukia. Kriisin aikana opituista asioista puheenvuoroissa nousivat esiin muun muassa kulttuurin ja luovien alojen merkitys rajoitustoimien aikana ihmisten hyvinvoinnille, median ja lehdistön sananvapaus demokratian tukipilarina, medialukutaito ja digitaalisten ratkaisujen nopea käyttöönotto.

Tulevissa toimissa jäsenvaltioiden puheenvuoroissa korostuivat EU:n rahoitusvälineiden tehokas käyttö kulttuuri- ja av-sektorien elpymiseen ja riittävien resurssien osoittaminen kulttuuri- ja av-sektoreille tulevassa MFF-päätöksessä. Luova Eurooppa –ohjelma lisäksi mainittiin toipumisrahasto (recovery fund), Horisontti-ohjelman uusi kulttuuriklusteri ja rakennerahastot sekä valtiontukisääntöjen joustava käyttö. Etenkin pienet jäsenvaltiot painottivat level playing field'n turvaamista, jotta kulttuurinen ja kielellinen monimuotoisuus Euroopassa voidaan turvata myös tulevaisuudessa. Lisäksi toivottiin EU-yhteistyön ja uusien toimintamallien kehittämistä sekä sektoreilla että sektorirajat ylittäen. Digitaalisten palveluiden ja toimintojen kehittämisen toivottiin jatkuvan, joskaan ne eivät voi kokonaan korvata fyysisiä kohtaamisia. Komission tulevaa mediasektorin toimintasuunnitelmaa pidettiin tältä osin keskeisenä. Puheenvuoroissa muistettiin myös,

että kestävä kehitys ja Green Deal ovat edelleen tärkeitä kysymyksiä yhteisellä agendalla. Muutamat jäsenvaltiot, kuten komissaarikin, viittasivat tuoreeseen tilintarkastustuomioistuimen raporttiin, joka suosittaa komissiota kehittämään kulttuurin nykyistä strategista viitekehystä.

Valtiosihteeri Tuomo Puumala kertoi julkisten palveluiden avaamisesta asteittain sekä kansallisista tukitoimista kulttuurille. Hän korosti, että kulttuuri on tehokas rokote yhteiskunnan resilienssin tukemiseksi. Kulttuurin vaikutusten täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää kuitenkin strategisempaa ja kokonaisvaltaisempaa viitekehystä, kuten tilintarkastustuomioistuin suositti. Valtiosihteeri kannusti komissiota tähän työhön ja viittasi myös neuvoston viime marraskuussa hyväksymään päätöslauselmaan.

Kokouksen lopuksi Saksa esitteli tulevan puheenjohtajuuskautensa ohjelman. Ministeri Monika Grütters totesi, että kulttuurin merkitys on suurempi kuin koskaan. Saksan puheenjohtajuuskausi aloittaa uuden trion (DE, PT, SI) kauden, jonka ohjelma ei vielä ole valmistunut. Saksan pj-kauden keskeinen teema tulee olemaan koronapandemia, jonka asettamiin haasteisiin on tavoitteena vastata koordinoitusti ja EU-tason yhteistyötä tiivistäen. Exit-strategia ja toipumissuunnitelma tulevat olemaan keskeisiä asialistalla. Tavoitteena on myös saavuttaa yhteisymmärrys MFF-kehyksestä vuosille 2021-2027 ja jatkaa työtä jo aloitettujen teemojen parissa (green deal ja Brexit).

Kulttuuri- ja av-sektoreilla tarkoituksena on päättää Luova Eurooppa –ohjelma trilogit sekä valmistella päätelmät kulttuurista ja tasa-arvosta sekä median pluralismista. Jos mahdollista, neuvosto järjestään fyysisesti joulukuun 1. päivä Brysselissä ja kulttuuriministereille tarjotaan myös lounas. Suunnitelmissa on myös digitaalisten konferenssien sarja mediapolitiikasta 7.7. alkaen sekä konferenssi Berliinissä aiheesta ”Responsibility for Diversity”. Suunnitteilla on myös useita asiantuntijatason kokouksia. Kulttuuriohjelma sisältää mm. Beethovenin juhlanäyttelyn avajaiset 12.10. ja konsertin 18.12. Brysselissä sekä EU:n laajuisen taideteoksen lasten ajatuksista Euroopan tulevaisuudesta.

Nuorisoministerit 19.5. (Sulander/EUE)

Nuorisoministerien ensimmäinen videokokous Kroatian puheenjohtajuuskaudella pidettiin 19.5. Suomen edustajana kokoukseen osallistui **tiede- ja kulttuuriministeri Hanna Kosonen**. Kokouksen tarkoituksena oli keskittyä nuorisoon liittyviin kysymyksiin erityisesti liikkuvuuden, nuorisohjelmien ja –toimintojen sekä palveluiden saavutettavuuden, työllisyyden ja päätöksenteon näkökulmasta. Puheenjohtaja pyysi jäsenvaltioita ottamaan kantaa siihen, miten pandemia on vaikuttanut nuoriin ja mitä toimenpiteitä kansallisella ja EU-tasolla voidaan tehdä.

Nuoret ovat olleet yksi Kroatian pj-kauden prioriteeteista, erityisesti maaseudun nuoret, jotka ovat olleet myös päätelmien aiheena. **Puheenjohtaja** totesi Kroatian saaneen pandemian kontrolliin, mutta rajoitustoimia ei vielä ole kokonaan purettu. Jälkitoimet tulevat kuitenkin edellyttämään paljon työtä nuorten tukemiseksi mm. työllistymisen edistämiseksi. Kriisi on osoittanut digitaitojen ja onlinepalvelujen sekä näitä koskevien taitojen merkityksen. Hän piti tärkeänä turvata myös jatkossa nuorisojärjestöjen rahoitus sekä mahdollisuus koulutukseen ja työhön. Puheenjohtaja on koonnut jäsenvaltioiden hyvistä käytännöistä kompilaation, jonka päivittämistä on tarkoitus jatkaa.

Ville Majamaa (European Youth Forum) käytti nuorten puheenvuoron. Hän painotti, että pandemia on vaikuttanut ja tulee myös tulevaisuudessa vaikuttamaan merkittävästi nuorten elämään. Nuoret menettävät usein ensimmäisinä työnsä kriisin iskiessä ja työttömyys altistaa muille ongelmille kuten sosiaali- ja terveystalouden heikkoon saatavuuteen ja asunnottomuuteen. Onlinepalveluita ja opiskelumahdollisuuksia tulee parantaa. Nuorisojärjestöt ovat joutuneet sopeuttamaan toimintojaan ja ne ovat huolissaan rahoituksen jatkumisesta sekä järjestöille että muille nuorten kanssa toimiville.

Tämän vuoksi on tärkeää, että rahoitusta sekä kansallisella että EU-tasolla tulee joustavoittaa ja pitää huolta rahoitusmahdollisuuksien saatavuudesta nuorille.

Komissio painotti pandemian vaikutuksia nuoriin sekä yhteiskuntaan yleensä. Nuoria on kuitenkin yritetty auttaa tarjoamalla mm. toimintamahdollisuuksia Euroopan solidaarisuusjoukkojen (ESC) kautta ja joustavoittamalla rahoitusohjelmien toimeenpanoa. Oppilaitoksia on myös kehoitettu tarjoamaan vaihto-opiskelijoille onlinekursseja ja vaihtoehtoisia opiskelumuotoja. Myös jatkossa on tarkoitus kehittää virtuaalisia osallistumismuotoja sekä Erasmus+:n että ESC:n toimeenpanossa. Kriisistä voidaan myös oppia uusia toimintamuotoja ja lisätä yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä. Komissio on käynnistänyt jo selvityksiä kriisin vaikutuksista. Seuraavana tavoitteena on vihreä ja inklusiivinen elpyminen.

Keskustelussa ministerit katsoivat, että koronapandemialla on ollut huomattava vaikutus nuorten elämään ja nuorten tilanteen huomioiminen on keskeinen kysymys kaikissa jäsenvaltioissa. Useissa puheenvuoroissa kiitettiin nuorten aktiivisuutta ja vapaaehtoistyötä kriisin aikana. Todettiin myös, että nuorten osallistaminen tuleviin exit- ja toipumispäätöksiin on tärkeää. Virtuaalinen nuorisotyö, vaihdot ja erilaiset digitaaliset palvelut ja toiminnot ovat ottaneet isoja harppauksia kriisin aikana. Digitaalisuutta ja digitaitoja tulisi kehittää nuorisosektorilla myös jatkossa, vaikka se ei voikaan täysin korvata fyysisiä kohtaamisia. Useat ministerit huomauttivat, ettei kaikilla nuorilla ole tarvittavia välineitä ja nettiyhteyksiä, minkä lisäksi myös sekä nuorten että heidän kanssaan työskentelevien taidoissa on kehittämisen varaa. Tulisi huolehtia siitä, että kaikki nuoret pysyvät kyydissä, eikä kriisi pahenna yhteiskunnan jakautuneisuutta ja jo olemassa olevia ongelmia. Etenkin mielenterveyteen ja syrjäytymiseen liittyvät kysymykset sekä muita heikommassa asemassa olevat nuoret olivat huolenaiheina.

EU-tason jatkotoimissa korostettiin hyvien käytäntöjen vaihtamista, tiedontuottamista ja rahoitusohjelmien (etenkin ESC, Erasmus+ ja rakennerahastot) täysimittaista käyttämistä. Tuleva MFF-päätös tulee olemaan rahoituksen osalta keskeinen. Nuoret tulisi myös huomioida tulevassa toipumissuunnitelmassa etenkin nuorisotyöllisyyden edistämisen näkökulmasta. Yleisesti EU:n nuorisostrategian ja YK:n 2030-tavoitteiden katsottiin antavan hyvän pohjan tuleville toimille.

Suomen puheenvuorossa ministeri Kosonen katsoi, että kriisin myötä nuoret ovat siirtyneet onlinevälineiden käyttöön, mikä on lisännyt digitaalisten taitojen ja kriittisen ajattelun merkitystä. Nuorisotyö on tärkeä väline erityisesti syrjäytyneiden ja mielenterveysongelmista kärsivien nuorten tavoittamisessa; nuorisotyön uusien muotojen ja välineiden sekä monialaisen yhteistyön tarve on ilmeinen. Tehdyt toimet on tärkeä arvioida kriisin aktiivisimman vaiheen laannuttua. Ministeri painotti myös, että nuoret tulee huomioida komission tulevassa digitaalisen koulutuksen työsuunnitelmassa ja yleisesti toipumistoimien valmistelussa.

Kokouksen lopuksi Saksa esitteli tulevan puheenjohtajuuskautensa ohjelman. **Ministeri Franziska Giffey** totesi, että Saksa aloittaa uuden trion Slovenian ja Portugalin kanssa, mutta trio-ohjelma on vielä valmistelussa. Pandemia on muuttanut suunnitelmat ja pj-kausi tulee keskittymään sen jälkitoimiin siten, että EU voisi olla tulevaisuudessa vahvempi ja yhtenäisempi. Exit-strategia ja toipumissuunnitelma tulevat olemaan keskeisiä asialistalla. Tavoitteena on myös saavuttaa yhteisymmärrys MFF-kehyksestä vuosille 2021-2027 ja jatkaa työtä jo aloitettujen teemojen parissa (green deal ja Brexit).

Nuorisosektorilla ensimmäinen teema on nuoret ja demokratia, jonka puitteissa valmistellaan päätelmät nuorten osallistumisesta. Lisäksi käynnistetään uusi EU:n nuorisodialogin kierros teemalla "Europe for YOUTH–YOUTHfor Europe: Space for Democracy and Participation". Demokratia on myös nuorisokonferenssin teemana. Toisena prioriteettina on nuorten liikkuvuus ja tästä teemasta on tarkoitus valmistella neuvoston suositus. Liikkuvuus on myös toimialajohtajien ja kansallisten

toimistojen päälliköiden yhteiskokouksen aiheena. Kolmas prioriteetti on nuorisotyö Euroopassa. Tästä teemasta tehdään päätöslauselma ”European Youth Work Agenda” ja aihe on myös joulukuussa Bonnissa järjestettävän kokouksen teema. Nuorisoneuvoston kokous on tarkoitus järjestää 30.11. Brysselissä.

Neuvoston päätelmiä kirjallisin menettelyin

Koska tavanomaisten neuvoston kokousten sijaan ministerit kokoontuvat korona-kriisin vuoksi epävirallisissa videokonferensseissa valmisteltuja neuvoston asiakirjoja hyväksytään kirjallisin menettelyin. Videokonferenssin jälkeen käynnistettiin menettelyt koskien:

1. Euroopan unionin neuvoston päätelmät riskienhallinnasta kulttuuriperinnön alalla (7680/20)
2. Euroopan unionin neuvoston päätelmät muutoksista kulttuurialan työohjelmaan 2019-22 (7681/20)
3. Euroopan unionin neuvoston päätelmät nuorten mahdollisuuksien parantamisesta maaseudulla ja syrjäisillä alueilla (7807/20)
4. Euroopan unionin neuvoston päätelmät eurooppalaisista opettajista ja kouluttajista tulevaisuutta varten (7624/20)
5. Euroopan unionin neuvoston päätelmät medialukutaidosta alati muuttuvassa maailmassa (7684/20)

Nämä olivat kaikki Suomen hyväksyttävissä. Alla lyhyet sisältökuvaukset:

Päätelmät riskinhallinnasta kulttuuriperinnön alalla

Päätelmissä neuvosto korostaa yksilön ja yhteiskunnan identiteetille arvokkaan kulttuuriperinnön suojelua sitä uhkaavilta monenlaisilta tekijöiltä kuten ilmastonmuutos, katastrofit, rappeutuminen, väestökato sekä ihmisten aiheuttamat tahattomat ja tarkoitukselliset toimet. Jäsenmaat ja komissio pitävät päätelmiä tarpeellisina ja ajankohtaisina. Jäsenmaita kehoitetaan tiedonjakamiseen, kehittämään yhteisiä riskinhallintamekanismeja sekä turvaamaan alan ammattilaisten riskienhallintaosaaminen ja perinteisten taitojen säilyminen. Komission ja jäsenmaiden tulee lisätä tietoisuutta uhanalaisesta kulttuuriperinnöstä, erityisesti nuoret mukaan ottaen. Komission harkittavaksi jää uuden riskienhallinta EU-käsikirjan tuottaminen.

Päätelmät kulttuurin työohjelman päivittämisestä

Kestävän kehityksen kulttuuriulottuvuudesta annetun Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselmaan, jonka tavoitteena on vahvistaa kulttuurin panosta kestäväan kehitykseen, kuuluu tätä teemaa käsittelevän avoimen koordinoitimenetelmän työryhmän (OMC-työryhmä) perustaminen. OMC-työryhmän perustamisen johdosta neuvoston kulttuurialan työsuunnitelmaa 2019–2022 päivitetään siten, että siihen lisätään kestäväan kehityksen edistämistä koskeva prioriteetti. OMC-työryhmän tavoitteena on maksimoida EU:n tason toimien panos kestäväan kehitykseen koordinoimalla ja täydentämällä jäsenvaltioiden kulttuuripolitiikkoja ja –toimenpiteitä.

Päätelmät nuorten mahdollisuuksien lisäämisestä maaseutualueilla ja syrjäisillä alueilla

Päätelmissä painotetaan kaikkien nuorten yhtäläisiä mahdollisuuksia henkilökohtaiseen ja ammatilliseen kehitykseen esteistä riippumatta, maantieteelliset haasteet mukaan lukien. Jäsenvaltioita kehoitetaan edistämään mm. monialaisia lähestymistapoja laadittaessa nuorisopolitiikkaa ja siihen liittyviä strategioita, eritaustaisten nuorten aktiivista kansalaisuutta, sukupolvien välistä ymmärrystä ja vapaaehtoistyötä sekä parantamaan julkista liikennettä ja IT-infrastruktuuria. Jäsenvaltioita ja komissiota kehoitetaan edistämään mm. digitaalista koulutusta sekä mahdollisuuksia epäviralliseen oppimiseen ja nuorisotyöhön sekä ottamaan huomioon ilmastonmuutoksen. Komissiota pyydetään

harkitsemaan tutkimusta ja analyysiä sekä edistämään synergioita EU:n nuorisopolitiikan ja muiden EU:n politiikkojen ja ohjelmien välillä.

Päätelmät tulevaisuuden eurooppalaisista opettajista ja kouluttajista

Päätelmissä käsitellään aiheita, jotka liittyvät opettajien ja kouluttajien muuttuvaan toimintaympäristöön, esiin nouseviin haasteisiin ja ammatin merkitykseen eurooppalaisen koulutusalueen kulmakivenä osana yhteiskunnallista muutosta. Jäsenmaita kehoitetaan panostamaan eri toimenpiteisiin, joilla parantaa muun muassa ammatin vetovoimaisuutta ja statusta, opettajien ja kouluttajien jatkuvaa osaamisen kehittämistä, ja erilaisia uramahdollisuuksia. Myös komissiota kehoitetaan tukemaan opettajien ja kouluttajien liikkuvuutta, kansainvälistymistä ja koulutusta erilaisin toimin ja mahdollisin uusin aloittein toimivaltansa puitteissa ja toissijaisuusperiaatteen huomioon ottaen.

Päätelmät medialukutaidosta jatkuvasti muuttuvassa maailmassa

Päätelmissä käsitellään, millaisia vaikutuksia ja haasteita media- ja viestintäympäristössä tapahtuva digitaalinen ja teknologinen kehitys asettaa yhteiskunnille ja kansalaisille. Mediaekosysteemin kehityksen myötä Euroopan kansalaiset ovat saaneet merkittäviä uusia mahdollisuuksia viestintään sekä keinoja löytää, luoda ja jakaa erityyppisiä sisältöjä samalla kun he altistuvat yhä helpommin erilaiselle disinformaatiolle, manipulaatiolle ja vihapuheelle. Jäsenmaita kehoitetaan panostamaan eri toimenpiteisiin, joilla voidaan vahvistaa kansalaisen kriittistä medialukutaitoa ja edistää ammattimaista journalismia globaalin digitaalisen mediaympäristön kestävässä osatekijänä. Myös komissiota kehoitetaan tukemaan mediakasvatustoimenpiteitä ja ehdottamaan mahdollisia jatkotoimia systemaattisten ja toimivien pitkän aikavälin ratkaisujen löytämiseksi disinformaation torjunnassa.

Suomen edustajat

Ministerit Andersson ja Kosonen sekä valtiosihteeri Puumala valtuuskuntineen.

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto
Hoitaa	OKM

Tiedoksi	ALR, EUE, TEM, UM, VM, VNK
----------	----------------------------